

кам, на частку яких припадає близько 90—95% ефекту селекції в природі. Особливо велику цінність мають бугаї-поліпшувачі, яких виділяють тільки після оцінки плідників за потомством. Однак від народження до моменту оцінки плідника за потомством проходить щонайменше 7 років. За цей час під впливом генетичного тренду в популяції генетична перевага плідника щорічно зменшується в залежності від популяції на 10—40 кг. Отже важливо визначити прогнозовану племінну цінність бугаїв в молодому віці (2 роки) та інтенсивно використовувати найбільш цінних з них для осіменіння маточного поголів'я.

Ми провели дослідження з метою визначення ефективності різних методів прогнозування племінної цінності не оцінених за потомством ремонтних бугаїв-плідників. Серед них прогноз племінної цінності ремонтних бугайців на основі фенотипу матері за найвищу продуктивність і середню за три перші лактації, прогноз на основі племінної цінності батька бугая і батька матері бугая. Встановлено, що із наведених методів найбільш точним є прогноз на підставі оцінки батька за потомством. Якщо батько вірогідно оцінений за потомством і генераційний інтервал між батьком і сином не перевищує 7 років, то племінна цінність синів близька до половини від племінної цінності батька.

Точність прогнозу підвищується при збільшенні джерел інформації щодо ремонтного бугая-плідника.

Нами (Басовський М. З., Рудик І. А., 1993), розроблена методика прогнозування племінної цінності ремонтних бугаїв-плідників з урахуванням спеціальних індексів племінної цінності предків і генетичного тренду в популяції, де використовується конкретний плідник. Застосування цієї методики дасть змогу знизити витрати на утримання бугаїв і банку сперми, а також підвищити темпи генетичного поліпшення породи.

УДК 636.52/58 : 612.1

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРОДУКТИВНОСТІ ПТИЦІ З ДЕЯКИМИ ПОКАЗНИКАМИ КРОВІ

О. І. Соболев, канд. с.-г. наук

Продуктивність ремонтного молодняку та дорослих індичок безпосередньо пов'язана з активністю деяких коферментів крові, зокрема глутатіону.

Встановлено, що більш високий рівень загального і, особливо, відновного глутатіону в крові, характерний для молодняку з біль-

шою живою масою (дослідна група) на відміну від молодняку, у якого цей показник був нижчим (контрольна група).

Так, вміст загального глутатіону в крові ремонтного молодняку дослідної групи був вищим, в порівнянні з контрольною: за перший період вирощування (1—119 днів) в середньому на 2,89 мг/%, або на 3,9%; за другий період вирощування (120—240 днів) — на 2,05 мг/%, або на 2,9%. Причому, це підвищення відбувалося за рахунок форми відновленого глутатіону, вміст якого у крові молодняку дослідної групи по періодах вирощування відповідно складав 67,73 та 60,96 мг/%, що на 7,0 та 5,7% вище, ніж у контрольній групі.

В подальший період яйцекладки в крові індичок дослідної групи (несучість 50 шт. яєць) помітно знизився, на відміну від контрольної (несучість 39 шт. яєць), вміст загального глутатіону (74,30 проти 76,19 мг/%, та 62,94 проти 65,01 мг/% відповідно). В цьому випадку між рівнем глутатіону та яєчною продуктивністю спостерігається обернена залежність.

Наведені відомості дають уявлення про рівень обмінних процесів в організмі індичок та дозволяють прогнозувати їх продуктивність.

УДК 636.22/28.082

ВИРОЩУВАННЯ РЕМОУНТИХ ТЕЛИЦЬ — ОСНОВА СТВОРЕННЯ ВИСОКОПРОДУКТИВНОГО СТАДА

І. П. Соколенко, А. Н. Дрипа, кандидати с.-г. наук

Реалізація генетичного потенціалу тварин в значній мірі залежить від умов зовнішнього середовища. Генотип та середовище діють спільно на протязі всього життя тварини. Але формоутворюючі процеси у кожній особини відбуваються на початку онтогенезу. І тому лише ті господарства добиваються певних успіхів, в яких організовано прогресивне вирощування молодняку, де уміло регулюють ріст та розвиток тварин.

В своїй роботі ми вивчали це питання на прикладі стада агрофірми «Україна» Білоцерківського району. В цьому господарстві за останні п'ять років надій по стаду зріс від 3085 до 5000 кг молока на корову в рік. Рівень рентабельності виробництва молока складав в середньому 27,2%. Затрати праці знизились на 2,1%.

В цьому господарстві діє добре відлагоджена цехова система вирощування молодняку та виробництва молока. Турботу про приплід починають з цеху сухостійних корів. Після народження